

КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра практичної психології

СИЛАБУС навчальної дисципліни

«ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ»
КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ ТА ТЕХНІЧНОЇ ДОПОМОГА
(включаючи електронну пошту, робочий час / місцезнаходження тощо).

Викладач (-і)	Гришина Тетяна Анатоліївна
Контактний тел.	мобільний т-н tel:+380631822597
E-mail:	hryshyna65@gmail.com
Сторінка курсу на сайті підтримки навчальних програм КПУ	http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/course/view.php?id=5097
Консультації	<i>Очні консультації:</i> за графіком консультацій викладача <i>Консультації on-line:</i> шляхом повідомлення на сторінці навчальної дисципліни сайту підтримки навчальних програм КПУ http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/course/view.php?id=5097

АНОТАЦІЯ

Дисципліна «Педагогічна психологія» окреслює мету ознайомити майбутніх учителів з психологічними закономірностями навчання та виховання учнів, розкрити сутність особистості учня, мотиви навчання, особливості пізнавальних процесів, вікові кризи, психологічні аспекти взаємодії вчителя та учнів, а також методи розвитку професійних якостей для майбутнього вчителя, що є критично важливим для ефективного викладання біології та формування цілісної особистості школярів.

Опанування курсу «Педагогічна психологія» є невід'ємною складовою професійного становлення, що вимагає свідомого підходу та прагнення до глибокого засвоєння знань.

Навчальна дисципліна «Педагогічна психологія» є нормативною для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, за спеціальністю 014 Середня освіта. Згідно з навчальним планом вивчення дисципліни заплановано на 4 семестр 2 курс.

Навчальна дисципліна «Педагогічна психологія» є важливою складовою професійної підготовки майбутнього вчителя і ґрунтується на базових знаннях, отриманих під час вивчення шкільних курсів.

Курс «Педагогічна психологія» дає змогу майбутнім педагогам, психологам відпрацювати вміння забезпечувати оптимальні умови для засвоєння дітьми знань та життєвого досвіду з урахуванням вікових та психологічних закономірностей розвитку особистості.

Освітній процес з дисципліни здійснюється за такими формами: навчальні заняття; самостійна робота; контрольні заходи. Видами навчальних занять згідно з навчальним планом є: лекції, практичні заняття, а також консультації.

Повний курс лекційного матеріалу та методичні рекомендації до виконання самостійної роботи розміщено : http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/course/view.php?id=5097.

Консультації призначені для роз'яснення студентам теоретичних або практичних питань під час зустрічей з викладачем та шляхом повідомлення на сторінці навчальної дисципліни сайту підтримки навчальних програм.

Засвоєння навчального матеріалу перевіряється за допомогою поточного контролю, який здійснюється на заняттях у формі усних відповідей, розв'язання практичних завдань, аналізу випадків, презентацій результатів самостійної роботи. Для визначення результатів модульного та підсумкового контролю використовується система накопичення балів, яка стимулює систематичну роботу студента протягом семестру.

Підсумковий контроль після завершення курсу здійснюється у формі заліку.

ФОРМАТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Загальна кількість годин - 90 год., у т. ч. 32 годин аудиторних занять і 58 годин самостійної роботи студента. Кількість кредитів ECTS – 3

Всього кредитів	Всього годин	Аудиторних годин	У тому числі			Сам. робота
			Лекц.	Лабор.	Семін. (практ.)	
3	90	32	16		16	58

ОЗНАКИ ДИСЦИПЛІНИ

Курс (рік навчання)	Семестр	Цикл підготовки	Нормативна/ вибіркова
2	4	професійна	нормативна

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗАПЛАНОВАНИ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Мета навчальної дисципліни це - формування у студентів системи теоретичних знань у галузі навчання, виховання, педагогічної діяльності, вміння об'єктивно оцінювати особливості організації навчально-виховного процесу сучасної школи, місце і роль учителя в ньому.

Завдання навчальної дисципліни

- Засвоєння теоретичних основ: забезпечити розуміння психологічних закономірностей, характеристик, етапів, умов і критеріїв успішного протікання процесів засвоєння дітьми знань, моральних норм та принципів, формування їх світогляду та переконань.
- Розвиток наукового і теоретичного мислення студентів: допомогти розкрити їм механізми і закономірності навчального та виховного впливу на особистість, ознайомлення з віковими особливостями прояву психіки в дошкільний період життя дитини.
- Розвиток методичних умінь: підготувати до застосування отриманих знань та умінь у майбутній педагогічній діяльності для формування компетентностей учнів.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати:

- Сутність і психологічну природу навчально-виховного процесу;
- Основні теорії навчання в наукових психологічних школах і напрямках;
- Сучасні ефективні форми та методи навчання і виховання;
- Сучасні погляди на вікові і психологічні закономірності процесів засвоєння дітьми знань та морально-етичних норм і принципів;
- Сутність та характерні особливості понять «навчання», «учіння», «виховання», «розвиток»;
- Психологічні закономірності та передумови до майбутнього навчання в школі дітей дошкільного віку;
- Особливості, способи визначення та критерії психологічної готовності дитини до навчання в школі;
- Теорії, механізми та вікові аспекти виховання дошкільників у дитячому садку та сім'ї;
- Особливості та способи формування психологічної культури і педагогічних здібностей вихователя дошкільного закладу; вчителя в інклюзивному класі.
- Теоретичні та методичні засади викладання педагогічної психології та формування педагогічної культури учнів у закладах середньої освіти.

Після вивчення дисципліни студенти повинні вміти:

- Робити психологічний аналіз різних форм проведення занять;
- Досліджувати за допомогою методів педагогічної психології окремі проблеми педагогічного процесу;
- Організовувати та проводити консультативну роботу з питань педагогічної психології.
- Поєднувати навчальні, виховні та розвивальні цілі в умовах навчально-виховного процесу в закладах освіти;
- Застосовувати на практиці концепції, методи та прийоми навчання дітей з урахуванням їх психологічних закономірностей розвитку;
- Підбирати відповідні виховні прийоми та навчальні стратегії для успішного формування у дітей передумов до оволодіння учбовою діяльністю, а також морально-

етичних норм, принципів та життєвого світогляду;

- Вдосконалювати свою професійну майстерність та педагогічні здібності
- Адаптувати педагогічні знання для навчально-виховного процесу, планувати уроки та позакласні заходи педагогічного спрямування, формувати свідомість та відповідальну поведінку в учнів.

Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 014 Середня освіта, освітня програма: Біологія та здоров'я людини: вивчення дисципліни «Педагогічна психологія» сприяє формуванню **компетентностей та програмних результатів навчання:**

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі середньої освіти, що передбачає застосування теоретичних знань і практичних умінь з наук предметної спеціальності, педагогіки, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах середньої освіти.

Загальні компетентності:

ЗК 4. Здатність до партнерської взаємодії та командної роботи. Уміння працювати в команді, здатність до конструктивного діалогу та співпраці з колегами, батьками, учнями на засадах педагогіки партнерства.

Спеціальні (фахові) компетенції:

СК 5. Психолого-педагогічна компетентність. Здатність враховувати вікові, психологічні та індивідуальні особливості учнів при побудові освітньої траєкторії та підтримці позитивного мікроклімату в класі.

СК 11. Компетентність у сфері м'яких навичок (Soft Skills). Здатність до саморегуляції, емоційного інтелекту, ефективного управління часом (тайм-менеджмент) та вирішення конфліктних ситуацій у шкільному середовищі.

Програмні результати навчання:

РН 13. Застосовує знання з психології та педагогіки для розуміння вікових особливостей учнів та побудови конструктивної взаємодії.

ПЛАН КУРСУ

Назва змістових модулів та тем	Лекц.	Практ. (сем).	Завдання для самостійної роботи
Змістовний модуль 1. Загальні питання психології виховання та самовиховання			
Тема 1. Предмет і методи педагогічної психології	2	2	Тема № 1. Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне опрацювання теоретичних питань: Предмет і завдання педагогічної психології. Структура педагогічної психології. Методи педагогічної психології Підготовка до практичних занять, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури.

Тема 2. Психологія самовиховання та перевиховання	2	2	<p>Тема № 2. Опрацювання лекційного матеріалу .Самостійне опрацювання теоретичних питань та виконання завдань: Проаналізувати зміст, завдання та етапи процесу самовиховання.</p> <p>Назвати методи самовиховання, дати характеристику.</p> <p>Розкрити критерії (показники) ефективності самовиховання.</p> <p>Назвати методи перевиховання, розкрити їх специфіку.</p> <p>Проаналізувати умови успішності перевиховання.</p> <p>Розкрити зміст та структуру програми самовиховання.</p> <p>Скласти програму самовиховання і саморозвитку в сфері діяльності, спілкування, здоров'я, душевного комфорту. Захистити власну програму саморозвитку. Доповісти про перші результати її впровадження</p> <p>Підготовка до практичних занять, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури;</p>
Тема 3. Вікові аспекти виховання	2	2	<p>Тема № 3..Опрацювання лекційного матеріалу.</p> <p>Самостійне опрацювання теоретичних питань:</p> <p>Розкрити зміст фізичного виховання в ранньому віці.</p> <p>Назвати особливості гігієнічного виховання в ранні роки.</p> <p>Охарактеризувати методи виховання дошкільника та молодшого школяра в домашній праці і навчанні.</p> <p>Визначити специфіку морального виховання підлітків та юнаків.</p> <p>Назвати методи формування свідомої дисципліни.</p> <p>Охарактеризувати зміст статевого виховання і методи підготовки юнаків до сімейного життя.</p> <p>Проаналізувати форми та методи виховання несприйнятливості підлітків та юнаків до наркотичних речовин.</p> <p>Підготовка до практичних занять, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури;</p>
Змістовний модуль 2. Психологія навчання та педагогічної діяльності			
Тема 4. Теоретичні основи навчіння	2	2	<p>Тема № 4. Опрацювання лекційного матеріалу.</p> <p>Самостійне опрацювання теоретичних питань:</p> <p>Розкрийте поняття навчальна діяльність, навчання, учіння, навчіння.</p> <p>Поясніть сутність особистісно-діяльнісного підходу до організації навчального процесу.</p> <p>Порівняйте підходи до навчіння дітей в немовлячому та ранньому віці, психологічні основи навчання дошкільників. Поясніть сутність навчання в молодшому, середньому та старшому шкільному віці</p> <p>Підготовка до практичних занять, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури;</p>

Тема 5. Психологія навчання	2	2	<p>Тема № 5. Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне опрацювання теоретичних питань: Розкрити поняття про навчання та його психологічні механізми. Проаналізувати основні відмінності традиційного та проблемного навчання. Назвати особливості комп'ютерного та алгоритмізованого навчання. Охарактеризувати психологічну теорію загального розвитку школяра в початковому навчанні Л. В. Занкова (Кутішенко В. П. Вікова а педагогічна психологія). Проаналізувати теорію навчальної діяльності В. В. Давидова, Д. Б. Ельконіна. Розкрити зміст теорії поетапного формування розумових дій (Н. Ф. Талізїна, П. Я. Гальперїн). 7. Розкрити підхід до проблеми навчання К. Роджерса</p> <p>Підготовка до практичних занять, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури</p>
Тема 6. Загальна характеристика учбової діяльності	2	2	<p>Тема № 6. Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне опрацювання теоретичних питань: Охарактеризувати прийоми саморегулювання учіння (самоперевїрка, самооцінювання тощо) та структуру навчальної діяльності. Визначити фактори успішності навчальної діяльності та навчальної мотивації, поняття самостійної роботи. Проаналізувати індивідуально-психологічні особливості та прийоми самостійної навчальної діяльності Підготовка до практичних занять, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури</p>

Тема 7. Особистість педагога. Характеристика педагогічної діяльності	2	2	Тема № 7. .Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне опрацювання теоретичних питань: Проаналізувати вимоги до особистісних якостей та спеціальних властивостей педагога. Розкрити сутність і функції педагогічної діяльності (Мешко Г. М. Вступ до педагогічної професії). Охарактеризувати професійно зумовлені вимоги до особистості вчителя. Проаналізувати роль особистісних якостей вчителя в педагогічній діяльності. Розкрити вимоги до педагогічних здібностей. Охарактеризувати спеціальні вміння та навички педагога Підготовка до практичних занять, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури
Тема 8. Характеристика педагогічної діяльності. Психологія педагогічної саморегуляції	2	2	Тема № 8 .Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне опрацювання теоретичних питань: Охарактеризувати та обговорити особливості груп методів саморегуляції: Охарактеризувати психологічні проблеми вчителя. Розкрити специфіку самодіагностики та аутотренінгу в ро Проаналізувати завдання та зміст педагогічної саморегуляції На підставі самостійного опрацювання методичної літератури розробити тренінгові вправи, спрямовані на удосконалення саморозуміння та саморегуляції педагога. Підготовка до практичних занять, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури
Всього	16	16	

ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

У процесі вивчення навчальної дисципліни «Педагогічна психологія» використовуються наступні види контролю:

1. Поточний контроль - здійснюється протягом семестру шляхом опитування на семінарських (практичних) заняттях, перевірки виконання тестових завдань. За змістом він включає перевірку ступеню засвоєння студентом навчального матеріалу, який охоплюється темою лекційного та семінарського заняття, уміння самостійно опрацьовувати навчально-методичну літературу, здатність осмислювати зміст теми, уміння публічно та письмово представити певний матеріал, а також виконання завдань самостійної роботи.

2. Підсумковий семестровий контроль - здійснюється у формі екзамену та шляхом визначення ступеню засвоєння студентом навчальної дисципліни за результатами виконання обов'язкових завдання поточного (модульного) контролю.

Для оцінювання студентів використовується система накопичування балів. Згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу в КПУ» підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу та

шкалу ECTS.

Бали нараховуються за виконання завдань аудиторної роботи, практичних, контрольних (модульних) завдань, тестів.

Результати поточного контролю здобувачів вищої освіти є складовими елементами підсумкової оцінки з дисципліни.

Оцінка рівня роботи студента протягом семестру під час навчальних занять та самостійної роботи здійснюється у межах 80 балів. Вага заліку у підсумковій оцінці складає 20 балів

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО (СЕМЕСТРОВОГО) ОЦІНЮВАННЯ

Поточне оцінювання під час навчальних занять та самостійної роботи									
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2					Залік	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	20	100
10	10	10	10	10	10	10	10		

Шкала оцінювання: 100-бальна, національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D		
60-66	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Александров Ю. В. Психологія розвитку : Навчальний посібник. Харків : ФОП Панов А.М., 2015. 336 с.
2. Вікова та педагогічна психологія : Навчальний посібник для студ. вищ. навч. закладів / О. В. Скрипченко [та ін.] ; М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. 4-те вид., випр. й доп. Київ : Каравела, 2014. 400 с.
3. Ющенко І.М. Основи віково-психологічного консультування : навчально-методичні рекомендації до самостійної роботи з курсу «Основи віково-психологічного

консультування» для студентів закладів вищої освіти спеціальності «Психологія» Чернівці: НУЧК імені Т. Г. Шевченка, 2023. 40 с

4. Дуткевич Т. В. Дитяча психологія : Навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 424 с.

5. Кутішенко В. П. Вікова та педагогічна психологія (курс лекцій). 2-ге вид. : Навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 128 с.

6. Павелків Р. В. Вікова психологія : підручник. Вид. 2-е, стер. Київ : Кондор, 2015. 469 с.

7. Поліщук В. М. Вікова і педагогічна психологія [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.; Глухів. нац. пед. ун-т ім. О. Довженка. Вид. 3-тє, випр. Суми : Університетська книга, 2010. 352 с.

8. Сергєєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасєка О. В. Педагогічна психологія. Навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 168 с.

9. Токарева Н. М., Шамне А. В. Вікова та педагогічна психологія : навчальний посібник [для студентів вищих навчальних закладів]. Київ, 2017. 548 с.

10. Савчин М. В., Васильченко Л. П. Вікова психологія : Навчальний посібник. Київ : Академ-видав, 2006. 360 с.

11. Степанов О. М. Педагогічна психологія: Навчальний посібник. Київ : Академ-видав, 2011. 416 с.

12. Цимбалюк І. М., Яницька О. Ю. Загальна психологія. Модульно-рейтинговий курс для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Професіонал, 2004. – 215 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

1. Психологія. Навчальні матеріали онлайн. Режим доступу: <http://pidruchniki.com/psihologiya/>

2. Психологія. Підручники онлайн. Режим доступу: <http://libfree.com/psihologya>

3. Вікова та педагогічна психологія. Курс лекцій. Режим доступу: https://library.udpu.edu.ua/library_files/417831.pdf

4. Вікова та педагогічна психологія. Актуальні студії сучасних українських учених. Навчальний посібник. Режим доступу: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/348/1/%D0%9A%D0%B0%D1%80%D0%BF%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%20%D0%84.%20%D0%B2%D1%96%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B0.pdf>

5. Берестова А. Інноваційні технології та методи навчання у професійній освіті [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://nadoest.com/innovacijni-tehnologiyi-ta-metodi-navchannya-u-profesijnij-osv>